SURINAAMSCHE COURANT.

(N°. 63.) DINGSDAG DEN 9den AUGUSTUS. (A°. 1825.)

PARAMARIBO.

GOUVERNEMENTS SECRETARY den 4e. Augustus 1825.

Door Zijne Excellentie den Heer Generaal Majoor en Gouverneur is benoemd tot Majoor bij de Schutterij te *Paramaribo* de Heer J. A. MEINAHLERS, Kapitein bij dezelve Schutterij.

En is beëedigd de Heer JOSEPH DECAIGNY, als Ambtenaar, bij het Secretarij voormeld geplaatst.

Tot Burger Kapitein in de divisie boven *Suriname* is benoemd de Eerste Luitenant U. OHLSEN.

De Secretaris van het Gouvernement,
J. G. RINGELING.

ZEE-TYDING.

UITGEZEILD.

De Schoener *Ladij Warde*, Kapt. R. READ, naar *Barbados*.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

Getrokken uit de Hollandsche Couranten van Mei 1825.

GROOT-BRITTANNIE.

LONDEN, *den 3den Mei.* Volgens de couranten van Carthagena, was er op den 8sten Februarij een buitengewoon congres te Bogota gehouden, ter overweging van den afstandsbrief van den Generaal *Bolivar*, na de vernietiging der Spaansche magt. De brief zelf had grooten indruk gemaakt, en men had besloten den generaal in deszelfs hoedanigheid van president der republick te bevestigen. De verkiezing van den vice-president en vertegenwoordigers op het congres zou in de volgende maand geschieden.

Te Columbia was een zaakgelastigde van Haijti aangekomen, zoo tot sluiting van een handels-tractaat als van een algemeen verbond tusschen de beide gouvernementen; maar dat van Columbia had dit voorstel van de hand gewezen.

Den 6den Mei. Aan de erkenning der Zuid-Amerikaansche staten, door ons gouvernement, is, ten aanzien van een derzelve, de laatste hand gelegd. Het tractaat met Buenos-Aijres is den 29sten Februarij aldaar geratificeerd. Het tweede en hoofdartikel van dat verdrag bepaalt weerkerige vrijheid van handel, op eenen gelijken voet als de onderdanen van andere vreemde staten. Ondertusschen zijn de Noord-Amerikanen niet weinig te onvrede, dat Engeland hen in dezen stap vooruit geraakt is, hetgeen aan het ontijdig overlijden van hunnen gemagtigden, den Heer *Rodney*, toegeschreven wordt.

De berigten uit Buenos-Aijres, die tot 6 Maart loopen, behelsen tevens nadere tijdingen uit Peru. Na de nederlage der koninklijke armee onder *Laserna*, *Valdes* en *Canterac*, had *Rodil*, die in de vesting Callao kommandeert en onder de kapitulatie begrepen is, geweigerd zich over te geven, waarop *Bolivar* hem en het garnizoen vogelvrij verklaard heeft. De sterkte wordt te land en ter zee geblokkeerd; men wacht eenen opstand der bezettelingen en de overgave. Aldus stonden de zaken op den 9den Januarij. Met *Olaneta*, die in opper-Peru staat, heeft de Generaal *Sucre* den 15den eene kapitulatie voor vier maanden gesloten; de eene armee zou ten zuiden, de andere ten noorden van den vloed Desaguadero gekantoneerd blijven; doch ook onder dit gedeelte der koninklijke troepen wacht, ja meldt men zelfs reeds het uitbersten van eenen opstand.

FRANKRYK.

PARYS *den eersten Mei.* De oppositie bladen merken aan, dat men eergisteren

het eerste gevolg der nieuwe finantie-besluiten gezien heeft in de daling der fondsen, hetzij dan dat dezelve een uitwerksel der onzekerheid, of wel der agiotage geweest is.

Onze papieren zijn ten deele gevuld met de beschrijving der prachtige toebereidselen tot het aanstaande kroonings-feest. De kerksieraden, het koorgewaad der geestelijkheid en de kleeding van den hofstoet, alles zal uiterst kostbaar zijn; overal zal men edel gesteenten en het keurigst bewerkte goud zien schitteren.

De discussien omtrent de regeling van het budget van 1825 zijn, in de zitting der Afgevaardigden van gisteren, tot op de sluiting voortgezet, tegen welke zich de liberale oppositie vruchteloos verzet heeft.

De permanente krijgsraad te Rijssel heeft, op den 30sten April jl. den persoon van *Colombart* tot eene gevangenis van twee jaren en eene geldboete verwezen, wegens het publiek aanheffen der oproerige kreten, *Leve de Keizer! leve de Koning van Rome! leve Napoleon II!* en den persoon van *Danquis* tot eene gevangenis van zes dagen en eene geldboete wegens het herhalen der eerste kreet.

Omtrent het gebeurde bij de aardbeving, welke op den 3den Maart te Blida nabij Algiers heeft plaats gehad, verneemt men, over Livorno, de volgende bijzonderheden; naauwelijks had de Deij *Hassan*-Pacha berigt ontvangen van de onheilen door de aardbeving te Blida en in de omliggende dorpen veroorzaakt, of hij gaf bevel aan den Aga, die het leger kommandeert, om zich met de ruiterij in allerijl derwaarts te spoeden. De Aga legde den weg af in minder dan drie ure, deed 2000 spaden aan zijne manschap uitdeelen en stelde eene belooning van 10 piasters voor elken persoon die zij levend van onder de puinhoopen zouden redden, van 5 piasters voor elk lijk hetwelk zij zouden opdelven. Hij liet 150 tenten opslaan om de geredden te ontvangen, en deed hun aldaar levens- en geneesmiddelen toedienen, welke hij inmiddels door 100 muilezels had doen aanvoeren. Hij heeft ter zelfder tijd maatregelen genomen tot verzekerde bewaring der geredde goederen, en de strengste bevelen gegeven tegen de horden der Bedouinsche Arabieren, welke reeds ter plundering, van het naburig gebergte kwamen afzakken.

Het antwoord van de gouvernementen der Zwitsersche kantons, op het aan hen gerigt aanzoek, om deel te nemen in de voor Napels aangegane levering van troepen, is thans bekend. Zie hier de volle uitslag daarvan. Het kanton Lucern heeft een bataillon beloofd; het wacht op de bekrachtiging des Konings. Uri zal eene kompagnie leveren, nogtans met goedkeuring der landsgemeentes in de maand Mei. De beide Unterwalden en Appenzel (binnen gedeelte) bieden elk eene kompagnie aan. Tessino zal een bataillon en Wallizerland een half bataillon leveren. Wat de kantons Bern, Solothurn, Friburg en Turgau betreft, die gezegd hadden in den dienst van Napels te willen deelen, onder beding van verscheidene vorderingen van het koninklijke gouvernement, betrekkelijk het toelaten van voortbrengselen des gronds en der nijverheid van Zwitserland, deze hunne onderhandeling is opgeschort, als zijnde hun beding niet toegestaan. Het zelfde heeft plaats gehad met het kanton Schweitz, hetwelk eenige andere voorwaarden verlangd had. De overige kantons Zurich, Glaris, Zug, Appenzel (buiten gedeelte), St. Graauwbunderland, Bazel, Schaffhause, St. Gall, Argau, Waadland, Neuchatel en Genève hebben de redenen blootgelegd waarom zij aan deze conventie geen deel nemen kunnen. Zij gronden zich voornamelijk op de vroeger geslotene kapitulatiën met Frankrijk en de Nederlanden, die dit gedeelte hunner bevolking, hetwelk bij vreemden dienst wil nemen, geheel noodig hebben. Drie der laatstgenoemde kantons, Bazel, Waadland en Genève hebben geen dienst in de Nederlanden kunnen aannemen, vermits hunne overeenkomst met Frankrijk daar door zou kunnen lijden. Het kanton Neuchatel een baj

taillon aan Pruissen moetende leveren, kan geen nieuw verdrag aangaan.

OOST-INDIE.

BATAVIA, *den 4 December 1824.* De resident van Sambas, welke in het laatst van October die plaats verlaten heeft, en den eersten dezer op Batavia is aangekomen, heeft brieven medegebragt van den provisionelen gezaghebber ter westkust van Borneo, waaruit blijkt dat de Chinezen van Montrado, bij gelegenheid dat op dat punt, volgens de vroegere overeenkomsten, een detachement onzer troepen zoude worden gelegd, weder geweigerd hebben zich aan de gesloten contracten te houden, en zich met dadelijkheden tegen het voor die bezetting afgezonden detachement hebben verzet.

Het detachement, bestaande uit een kapitein, 7 officieren en 216 manschappen, waaronder 90 Europeanen, tot Sinkawang getrokken zijnde, terwijl nog door den gezaghebber met de hoofden van Montrado over de bezetting dier plaats gehandeld werd, had op eerstgemelde plaats zich zoo goed mogelijk versterkt. Wel verre intusschen van bij die onderhandeling tot het gouvernement toe te treden, zijn de Chinezen de versterking bij Sinkawang komen aanvallen, doch telkens met groot verlies afgeweerd. Gedurende meerdere dagen, bijzonder van den 19den tot den 26sten September, hebben de Chinezen telkens aanvallen gedaan, en te gelijk bentings opgeworpen en den doortogt op de rivier door het omkappen van boomen als anderzins ondoenlijk gemaakt.

In dezen stand van zaken oordeelde de militaire kommandant het onraadzaam, zoo al mogelijk, om den post van Sinkawang te behouden, te meer daar het te vreezen en vooruit te zien was, dat de Chinezen door hunne groote magt, den toegang van den post tot de rivier, welke buitendien reeds ongeloofelijk bezwaard is, zouden kunnen afsnijden, en alzoo den terugtogt van het detachement later onmogelijk zouden kunnen maken.

Ten gevolge hiervan werd op den 26sten September besloten tot het evacueren dezer positie, en de aftogt naar de praauwen aan den mond der rivier aangevangen, bij welken aftogt echter de stukjes en lelas, met welke de versterking voorzien was, achter moesten worden gelaten, daar, uit hoofde van den verwilderden staat van het terrein, aan geene medevoering derzelve te denken was. Het geschut werd behoorlijk vernageld en de lelas en ammunitie in de rivier geworpen.

De aftogt in den donkersten nacht geschiedende en door een ongebaand terrein, zijn bij de inscheping, des morgens van den 27, aan boord van de kanonneerboot n°. 10 en van de overige aldaar liggende vaartuigen, tien Europeanen, vier Ambonezen en eenige Inlanders vermist, welke denkelijk door de duisternis van den regten weg zijn afgeraakt. Het is echter niet onmogelijk dat alle of eenige dier manschappen nader te regt komen, waartoe door den gezaghebber, alvorens naar Sambas te rug te keeren, de noodige nasporingen zijn gelast.

Behalve deze vermiste manschappen, zijn in eene der vroegere ontmoetingen met de Chinezen, die in een getal van meer dan 3000 onze troepen bedreigden, negen onzer manschappen en veertien van die des Sultans en van *Radja Abil* omgekomen.

De gezaghebber is met de overige troepen en volgelingen den 28sten en 29sten September op Sambas aangekomen; hij prijst in alle deelen de goede verstandhouding, welke met de militaire magt bestaan heeft, en het volmaakt gedrag der officieren, zoo van de troepen als van de koloniale marine, als mede de bewijzen van moed en trouw, door den Sultan van Sambas en den Majoor *Radja Abil* gegeven, welke beide met de onzen op Sinkawang waren. Ook de Sultan van Pontianak heeft den besten geest aan den dag gelegd, en het is te betreuren dat eene aanzienlijke versterking, welke hij naar Sinkawang afgezonden had, niet in tijds heeft kunnen aankomen om op dat punt van dienst te zijn.

Den 10den December. Wij vinden in de courant van Sinkapoer, van den 25sten November ll., gemeld, dat den 26sten October eene geweldige aardbeving heeft plaats gevonden op Luçon, waardoor de stad en de voorsteden van Manilla ontzettend geleden hebben, zijnde verscheiden kerken, eene der bruggen over de rivier en meerdere partikuliere huizen daardoor ingestort.

Reeds gedurende de gansche maand October waren ligte-schokken van aardbeving op het eiland Luçon gevoeld. Maar op den 26 was de schudding allervreesselijkst.

Vier mijlen hooger op dan de stad en digt aan de rivier is de aarde met een' geweldigen slag van een gespleten, en kort daarop zag men eene menigte doode visch de rivier afdrijven.

Al de aanzienlijkste bewoners van Manilla zijn binnen 'slands verhuisd en hebben de stad geheel ledig gelaten

Daar de kasernen te eenemaal ingestort zijn, zijn de soldaten in tenten op een kleinen afstand van de stad gelegerd. Dit kamp is weder geheel verwoest door eene orkaan, welke den eersten November heeft gewoed. De daken van vele der nog staande gebleven huizen zijn afgewaaid, en zes der op de ree liggende schepen zijn op strand gezet.

Dit is de geweldigste aardbeving geweest welke in Manilla gevoeld is, sedert de gedenkwaardige van 1796.

Het was nog niet bepaald hoe vele menschen omgekomen zijn, maar in het algemeen geloofde men dat het getal slagtoffers aanmerkelijk is geweest.

ADVERTISSEMENTEN.

Gedrukt te PARAMARIBO ter Gouvernements Drukkerij van de Erven C. J. FU[...]